

poznati in jo umno obdelovati, ako hoče, da prinesla mu bode dobrega sadu.

Zarad tega zahteva se tudi od kmeta dandanes veliko več, kot nekdanj, in če so bile kedaj šole koristne, so danes neobhodno potrebne. Pri tej priložnosti se mora otroka pa posebno na to opozoriti, da hodi v šolo zato, da uri si s predmeti, ki ima se jih učiti, pamet in bistri si um, ter požlahnuje srce, da pridobi si potrebnih vednosti za svoj častiti kmetijski stan, katere bode porabil potem pri obdelovanju svoje kmetije. Da bodo ti nauki pa padli na rodovitno zemljo, in da bodo poprijeli se otroci po dokončani šolski dobi z veseljem tudi kmečkega dela, mora jih učitelj uže v šolskih letih sprijazniti z delom, ter dokazati jim, da delo ni sramota, temveč čast za vsacega človeka, da rojen je vsaki človek za delo; najlepše delo na svetu je pa kmetijsko delo, kajti kmet je taisti, ki zdržuje celo državo, ki živi vse stanove — kmečki stan je toraj častiti stan.

Posebno mora prizadevati si pa učitelj, da zbije kmetu iz glave neumni presodek, da gospodu delati ni treba — kdor ne dela, je gospóski človek — in le taisti kmet, ki se malo briga za svojo kmečko hišo, ki svoje kmečke sobrate zaničuje, ter se sramuje svojega kmečkega stanu in sém ter tje pohajkva in lenobo pase — je gospodu enak — je gospóski kmet. Ta kužna, nalezljiva bolezen se je žalibog, zlasti dandanes poprijela našega kmeta, katero zamoremo izkoreniniti le na ta način, da šola deluje na to, da dobodo otroci uže v šoli povod in pravo veselje za kmečka dela, kajti skušnja nas uči, da se iz ljudi, ki navadili so se v mladosti uže lenobe in enacih pregreh, rekrutira kmečki proletariat, in kaj iz tega nastati zamore, to misli si vsak lahko sam pri sebi. — Tu goji se nehoté in nevedé pošast, ki imenuje se v eni državi socializem, v drugi nihilizem, v tretji mavtarstvo itd.

Ljudska šola naj pazi na to, da ne propade kmetijstvo, da ne izneveri se kmečka mladina domači hiši, ona naj skrbi za pravo, zdravo omiko kmečkih otrok. Ne zabimo toraj, da imamo v ljudski šoli na deželi le kmečke in vsaki dan le kmečke otroke, in glejmo na to, da z napačnimi nazori ne popačimo mladine naše, da se ne bode v resnici stara pesem: „kaj doživel sem na svetu“ — pela tudi o našem, poštem kranjskem kmetu. Skrbno se ogibajmo tujega blaga, zlasti onega, katerega se je uže prijala občeevropska plesnoba, in ne zabimo besedi našega slavnega pesnika: „Kranjc! tvoja zemlja je zdrava“.

Gospodarske izkušnje.

Pivo — najbolja in najcenejša pomoč zoper polže slinarje na vrtilih in poljih.

Koliko škodo na vrtilih in poljih delajo zelenjavi, zelenemu sočivju in pa cvetlicam polži slinarji, dobro je znano vsacemu vrtnarju in poljedelcu. Pomočkov zoper to nadlogo je veliko znanih; hvalijo se pepel, saje, pšenični otrobi, pezdirje, živo apno itd., — al nobeno sredstvo ni tako gotovo in cenó, kakor pivo (ol). Pivo pa je uže nekdanj hvaljeno bilo zoper polže, a žalibog so vrtnarji dandanes preveč pozabili na-nj.

Jaz sem ga skusil koncem meseca julija — piše G. K. v vrtnarskem časniku „Der Obstgarten“ — in te svoje izkušnje naj povem našim vrtnarjem. Vzel sem v ta namen dve skledici, v katere se navadno cvetličine kahle postavljajo, napolnil ji za pol palca visoko s pivom in zagrebel proti večeru na vrtu toliko globoko, da ste stali enaki s površino zemlje. Kmalu po tem videl sem nekaj polžev, ki so prilezli do piva, sklonili se v skledico in požrešno srkali tekočino, a kmalu

zvrnili so se je pijani v skledico, kjer so utonili. Na ta način utonilo je v eni uri 108 polžev. Prelil sem potem uže rabljeno pivo še enkrat v drugo skledico ter sem našel zjutraj zopet 69 polžev mrtvih. Drugi dan potonilo jih je pa celó 218. Tretje jutro našel sem jih le še 75, — v dokaz, da se bom tega mrčesa kmalu znebil. Tako sem tedaj v treh večerih s samo dvema skledicama pokončal 470 polžev slinarjev brez nobenega truda in z najmanjšimi stroški. Lahko tedaj to sredstvo kot jako vspešno priporočam vrtnarjem in poljedelcem, katerim ta požrešni mrčes veliko škodo dela!

Gospodarske novice.

Kupčija s čajem na Ruskem.

Množina po morji v Odeso pripeljanega čaja se je v primeri z lanskim letom več kot podvojila. Od 1. januarija do današnjega dne vpeljanih je bilo 249.993 pudov (1 pud naših 40 funtov) čaja, od katerega se je uže spečalo 231.287 pudov na različne firme v Moskvi v 423 vagonih. Ves vpeljani čaj vreden je nad 16 milijonov rubljev.

Uvažanje grozdja in družih vinogradskih stvari iz Italije v Avstrijo prepovedano.

Ker se tudi na Laškem trtna uš (filoksera) čedalje bolj razširja, je ministerstvo avstrijsko-ogersko prepovedalo, da se laško grozdje, njega tropine, nogradski gnoj in koli ne smejo uvažati v Avstro Ogersko.

Trtno uš na Štajarskem

v brežiškem okraji uničujejo z žveplenim ogljencem. Gnjezdlišča trtne uši so precej razdaljena in napadeni posamesni kosi vinogradni niso veliki. Vinogradi so drug od drugega pogosto zagrajeni po gozdih, sadunostnikih, njivah in travnikih. Šrenje, v katerih imajo trtno uš, so sledeče: Stara vas, Kapela, Vidmanci, Brezje, Lužica, Drenovec, Orehova vas, Buhova vas in Pišcece.

Goveja kuga

hudo razsaja v okolici dunajski; pobili so uže 232 goved, 30 hlevov so zaprli. Na Dunaj ne sme zavoljo tega nič goved iz okužene dežele, kajti meja je ondi zaprta. Ker pa Dunajčanom sedaj mesa zmanjkuje, je nastal med ondašnjimi časniki hud prepir in nekateri segajo celó tako daleč, da napadajo postavo, po kateri se ima z začetkom prihodnjega leta avstrijska meja proti Rusiji in Rumuniji zaradi goveje kuge zapreti, in se zato bojijo, da bode tem bolj Dunajčanom mesa primanjkovalo.

Živinozdravske novice.

Profesor Pasteur pričakovan v Budapešti.

V 36. in 37. listu letošnjih „Novic“ smo poročali, da se slavni francoski profesor Pasteur ponaša z iznajdbo, obvarovati goveda in ovce, da ne zbolijo za vrančnim prisadom (črmom, Milzbrand). Kakor se kozé cepijo ljudem in ovcam, da se obvarujejo prave in hude kozave bolezni, tako misli Pasteur, da je tudi našel neko snov, v kateri se nahaja oslabljeni tros vrančnega prisada, ki, če se cepi govedom in ovcam, jih obvaruje hudega in kužnega vrančnega prisada.

Povabljen od ministerstva ogerskega v Budapešt, da na govedih in ovcah to cepljenje poskusi, poslal je za sedaj svojega asistenta gosp. Toulia-a, dokler sam ne pride. Radovedni so živinozdravniki, kako bodo